bakom ridån

Ulf Weman

Bristerna är våra, inte Guds

Påven har gjort bort sig, menar många. Man skall inte offentligt få säga att islam är en krigisk och våldsam religion. För att ytterligare stötta påven i hans utsaga rusar muslimska extremister genast ut på gatorna och kastar sten, sätter hus i brand och smäller av bomber.

På samma sätt, och i ännu större omfattning, bemötte dessa extremister Jyllandspostens Muhammed-teckningar. Och därmed fick ju teckningarna sin sanningshalt bekräftad.

Såg en insändarrubrik i DN, ”Har inte påven yttrandefrihet?”. Påven ber om ursäkt.

I påvens ställning bör man kanske vara lite mer taktisk, men han menar säkert fortfarande vad han sade innan ursäkten.

Men skall vi döma religionen islam och dess utövare efter dessa extremister?

Har vi som kristna, eller de som säger sig vara västerländskt sekulariserade, någon anledning att slå oss för bröstet? Nej, se bara på vår egen historia. Se på vad vi gör idag.

Gud småler inombords i sin himmel, fäller kanske några tårar där också. Men han dömer ingen, noterar bara människan och hennes brister.

Alla vi människor, oavsett vad vi utövar för religion eller vad vi anser om livets uppkomst, mening och fortsättning, har samma Gud. Det vill säga, vi har alla samma behov av kärlek, trygghet, gemenskap, fred och behov av existentiella förklaringar.

Och vi har senast i döden samma mål med livet.

Jag såg en hinduisk präst i tv. ”Vi har alla samma Gud”, sade han. Befriande att höra en präst säga det.

Bomberna briserar i Bagdad samtidigt. Shiamuslimer och sunnimuslimer gör sitt bästa för att ta livet av varandra. Men det vi ser på tv-nyheterna är inte Guds ansikte. Det är människans.

Och dessa jordavarelser tycks behöva Gud lika mycket som tidigare, och han går inte att ersätta.

En muslimsk bekant funderar över påståendet om att hans religion skulle vara krigisk. Han tycker att extremisterna nog fått detta med svärdet om bakfoten.

– I början, när Muhammed var förföljd och det krigades mellan Mecka och Medina, sades det att man skulle ta till svärdet. Men inte sedan. Det beror på hur man tolkar Koranen.

Se där! Människan igen. Som tolkar, som vrider och vänder allt till sin egen fördel, för egen makt.

Och här sitter jag och tolkar och filosoferar i spalten istället för att skriva något gulligt om mina katter.

Men det är också så att katterna en solig och varm lördagsmorgon på verandatrappan kan få mig att känna Gud väldigt nära.

Vi sitter på rad och ser ut över skogen. Jag och katterna alltså.

De kanske lystrar efter byte. Men jag bara njuter av friden och nuet.

Far människor illa där allt är tillåtet?

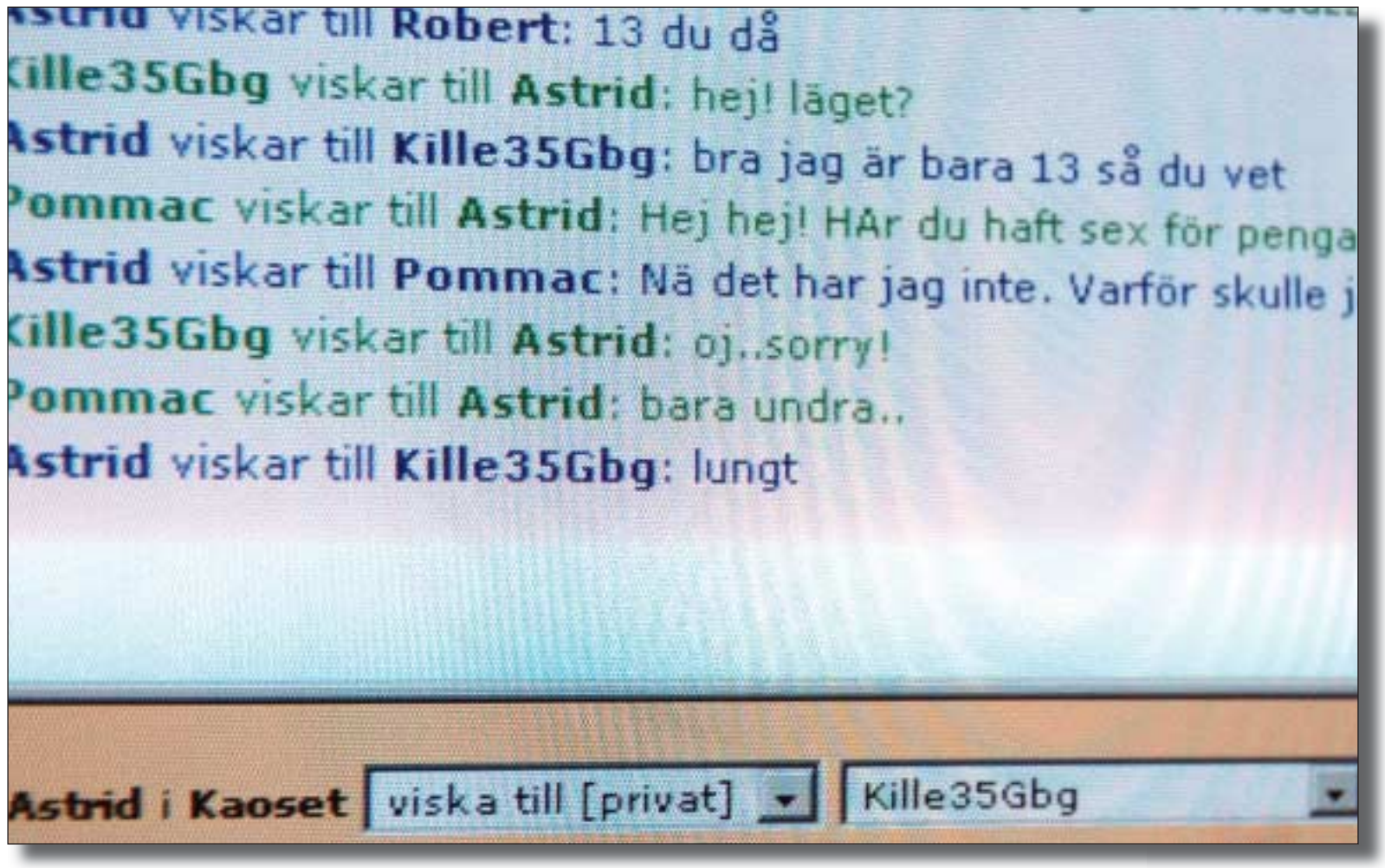

Allt tillåtet**? Det är kanske inte så att allt är tillåtet på nätet, men det är närapå inget som går att förbjuda.**

Internet är en värld för sig, där få av de restriktioner som styr våra verkliga, kroppsliga liv gäller.

På nätet kan du vara anonym, åtminstone känns det så. På nätet kan du leva ut böjelser, testa identiteter, byta kön och sexualitet, prata fritt utan att behöva stå för det.

Du kan i timmatal bli en krigare med ett växande antal magiska vapen och färdigeter. Du kan få bekräftelse för den du är, utan att din fysiska uppenbarelse står i vägen. Du kan tjäna pengar på att sälja virtuella färdigheter, virtuella möbler och kläder. Du kan, naturligtvis, konsumera.

Mycket av diskussionen om nätet har handlat om just detta, vad vi konsumerar på nätet. En överväldigande del av utbudet består av pornografi, från de grövsta avarter till hemvideor och bilder på vanliga människors sexliv. Mycket av porren på nätet kostar. Även där är pornografi en stor industri som ingalunda finns där för att någon filantrop vill att alla böjelser och begär ska tillfredsställas.

I nätvärldens natur ligger att vi varken kan eller riktigt vill kontrollera vad som händer där. Nätet ska vara en frizon dit man inträder på och med eget ansvar. Det betyder naturligtvis också att ansvarslösheten frodas och spärrar släpper. När det gäller pornografi har nätet inneburit en formidabel explosion i utbudet och därmed också konsumtionen av porr.

Detta är inte en moraliserande ledare om skam, skuld och fördömande. Snarare en rad frågor: Vad händer med vår moral och vår sexualitet om allt är nåbart och tillgängligt, bara ett www ifrån dig? Ska vi oroa oss för en normupplösning eller glädja oss åt en frigörelse? Om allt är möjligt att testa och allt är tillåtet, hur långt måste då den som vill testa gränser flytta sina positioner?

I dag finns det djurporr, barnporr, grov våldspornografi och likskändning på nätet. Någon har satt ut den, någon tjänar förmodligen pengar på den. Det finns också utrymme för mycket oskyldigare böjelser – för harmlösa fetischer, för sådant som medgörliga vuxna människor kan få hålla på med bäst de vill.

Internet är den gränslösa friheten, både genom vår ovilja att kontrollera och genom sin okontrollerbarhet. Kan vi som samhälle klara den friheten utan att i grunden förändras? Och är det i så fall en förändring också till det bättre?

Jag har inga definitiva svar, men frågeställningarna är oroande. Mänskliga samhällen har i årtusenden levt med uppsättningar av normer som avgränsat det otillåtna från det tillåtna, och man har flyttat på de gränserna bara genom utdragna förändringsprocesser, på gott och ont.

Nu finns det en plats som våra barn vet mera om än vi vuxna, där nästan inga normer gäller, eller där man kan välja att ignorera dem. Med nödtvång kommer det att leda till förändringar. Eftersom det finns pengar att tjäna på denna frihet utan ansvar, så kommer marknaden att fortsätta accelerera, och tusentals människor att fara illa för att tillfredsställa begär som vi ännu inte vet att vi har.

Det är svårt att diskutera detta problemkomplex utan att låta som om man vill ha poliskontroll på nätet och tycker att allt var bättre förr, men på något sätt måste vi ändå hitta vägar att göra det..

NINA FELLMAN
nina.fellman@nyan.ax
528 441

KOMMENTARER TILL LEDAREN
www.nyan.ax

klippt & skuret

I tisdagens Nya Åland kunde man läsa om en ung man, en yrkeschaufför i 25-årsåldern som dömts till körförbud för att han kört motorcykel i 175 kilometer i timmen på 90-väg, därtill utan mc-kort.

Försvaret hävdade att chauffören borde fått behålla sitt körkort eftersom han är yrkeschaufför och måste ha kortet för att inte gå miste om sina inkomstmöjligheter.

Domstolen gick inte på den linjen, och det var ju tur det. Det är snarast så att att man på yrkeschaufförer borde ställa högre krav än på andra trafikanter eftersom de mer än andra borde känna till farorna i trafiken och nödvändigheten att ta ansvar.

Den dag någon blir tvingad att köra överhastighet kan man väl ta till någon form av strafflindring, men så länge det är frivilligt får den som kör för snabbt faktiskt ta sitt straff. Särskilt de som borde veta bättre.

NINA FELLMAN
nina.fellman@nyan.ax
528 441

Nya Åland
Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2005:
7.256 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457–313 4444

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax
DISTRIBUTION
Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax
Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Annonsärenden:
Delice Lindegren
annons@nyan.ax
tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist
tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006
Fortlöpande helår.....159 €
halvår..... 85 €
kvartal .....44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publicer-ingsdag	Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färg-annonser	
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	må	kl 14
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	tis	kl 14
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.
© lantmäteriverket, tillstånd nr 364.